

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 2.4.2020
COM(2020) 132 final

**ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**σχετικά με τη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περιοχή της Αδριατικής και
του Ιονίου**

{SWD(2020) 57 final}

ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΣΤΗ «ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΑΔΡΙΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΙΟΝΙΟΥ»

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μετά το αίτημα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου προς την Επιτροπή τον Δεκέμβριο του 2012 να παρουσιάσει, μέχρι το τέλος του 2014, στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή της Αδριατικής και του Ιονίου (EUSAIR), η Επιτροπή προσάρμοσε ανάλογα την ανακοίνωσή της¹ βάσει εκτενών διαβουλεύσεων για τη συλλογή πληροφοριών από τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Στη συνέχεια, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε την EUSAIR στα συμπεράσματά του της 24ης Οκτωβρίου 2014² και «κάλεσε όλους τους συμμετέχοντες φορείς να την εφαρμόσουν χωρίς καθυστέρηση».

Γενικός στόχος της EUSAIR είναι να προωθηθεί η βιώσιμη οικονομική και κοινωνική ευημερία στην περιφέρεια μέσω της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας, καθώς και με τη βελτίωση της ελκυστικότητας, της ανταγωνιστικότητας και των δυνατοτήτων σύνδεσης, και, παράλληλα, με τη διαφύλαξη του περιβάλλοντος και την εξασφάλιση υγιών και ισόρροπων θαλάσσιων και παράκτιων οικοσυστημάτων.

Η EUSAIR υλοποιείται, μεταξύ άλλων, με την κινητοποίηση και την ευθυγράμμιση της υφιστάμενης ενασιακής και εθνικής χρηματοδότησης που είναι σημαντικές για τους τέσσερις πυλώνες και τα σχετικά θέματα. Με την έγκριση της EUSAIR οι κυβερνήσεις των συμμετεχουσών χωρών (τέσσερα κράτη μέλη της ΕΕ — Κροατία, Ελλάδα, Ιταλία και Σλοβενία, και τέσσερις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων — Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Μαυροβούνιο και Σερβία) δεσμεύτηκαν να εφαρμόσουν το σχέδιο δράσης³ μέσω της σχετικής χρηματοδότησης.

Επειδή η EUSAIR συνεχίζει να είναι ανοικτή και σε άλλους εταίρους της περιοχής, η υπουργική σύνοδος του συμβουλίου Αδριατικής-Ιονίου/EUSAIR⁴, της 24ης Μαΐου 2018, έκανε δεκτό, στη διακήρυξη της Κατάνης, το αίτημα που υπέβαλε η Βόρεια Μακεδονία για να γίνει η ένατη συμμετέχουσα χώρα της πρωτοβουλίας για την Αδριατική και το Ιόνιο⁵ και κάλεσε το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να την συμπεριλάβουν στην EUSAIR. Στις 5 Οκτωβρίου 2018 τα τέσσερα κράτη μέλη της EUSAIR απέστειλαν επιστολή στην αυστριακή Προεδρία του Συμβουλίου και στην Επιτροπή και υποστήριξαν αυτό το αίτημα.

Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στα συμπεράσματά του της 9ης Απριλίου 2019, εξέφρασε την ικανοποίησή του και αποδέχθηκε το αίτημα των χωρών που συμμετέχουν στην EUSAIR να συμπεριλάβουν τη Βόρεια Μακεδονία και κάλεσε την Επιτροπή «να προβεί στις αναγκαίες ενέργειες για την ένταξη της Βόρειας Μακεδονίας στην EUSAIR και να υποβάλει στο Συμβούλιο αναλόγως τροποποιημένη στρατηγική»⁶.

¹ COM(2014) 357 final της 17.6.2014.

² Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (της 23ης και 24ης Οκτωβρίου 2014) EUCO 169/14.

³ SWD(2014) 190 final. Στόχος του σχεδίου δράσης είναι να καταστήσει λειτουργική τη στρατηγική προσδιορίζοντας συγκεκριμένες προτεραιότητες για τη μακροπεριφέρεια.

⁴ Από το πρώτο ετήσιο φόρουμ της EUSAIR (Ντουμπρόβνικ 2-13 Μαΐου 2016), τα πολιτικά επίπεδα της EUSAIR και της Πρωτοβουλίας Αδριατικής-Ιονίου, που εκπροσωπούνται από τους Υπουργούς Εξωτερικών και τις αρχές που είναι αρμόδιες για τα κονδύλια της ΕΕ των συμμετεχουσών χωρών, συγχωνεύθηκαν σε μια αποκαλούμενη «υπουργική σύνοδος του συμβουλίου Αδριατικής-Ιονίου/EUSAIR».

⁵ Η διακυβερνητική πρωτοβουλία Αδριατικής-Ιονίου ξεκίνησε το 2000, με στόχο να ενισχύσει την περιφερειακή συνεργασία, να προωθήσει την πολιτική και οικονομική σταθερότητα δημιουργώντας έτσι μια στερεή βάση για τη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

⁶ [Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων, 09/04/2019](#)

2. ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΣΤΗΝ EUSAIR

1. Πολιτική ώθηση

Τον Ιούνιο του 2018 η Αθήνα και τα Σκόπια υπέγραψαν συμφωνία για το ζήτημα της ονομασίας, υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών, με την οποία τερματίζονται οι μακροχρόνιες συνομιλίες. Η συμφωνία των Πρεσπών τέθηκε σε ισχύ τον Φεβρουάριο του 2019 και έγινε δεκτή με ιδιαίτερη ικανοποίηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτή η συμφωνία αποτελεί σημαντικό επίτευγμα το οποίο δίνει θετικό παράδειγμα για την περιοχή και πέραν αυτής.

Η ένταξη της Βόρειας Μακεδονίας στην EUSAIR συμβάλλει στην πολιτική διεύρυνσης της ΕΕ στα Δυτικά Βαλκάνια και στην περιφερειακή συνεργασία και στις σχέσεις καλής γειτονίας. Αυτή η ενισχυμένη συνεργασία επιτρέπει στις συμμετέχουσες χώρες να σχεδιάζουν από κοινού και να προγραμματίζουν δράσεις και επιχειρήσεις σε όλους τους τομείς προτεραιότητας της EUSAIR (άξονες) και να συμπεριλαμβάνουν στο σύνολο αυτό μια χώρα η οποία γεωγραφικά και παραδοσιακά ανήκει στην περιοχή της Αδριατικής και του Ιονίου.

Εκτός από τη συμβολή στην οικονομική μεγέθυνση, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την ανάπτυξη, η EUSAIR εξασφαλίζει και προάγει τις ευρωπαϊκές αξίες στα Δυτικά Βαλκάνια, επεκτείνοντας παράλληλα τις σχετικές πολιτικές της ΕΕ στην περιοχή, ενισχύοντας με τον τρόπο αυτό τη μετασχηματιστική δύναμη της ΕΕ. Όλες οι δράσεις στο πλαίσιο της EUSAIR αναμένεται να ενισχύσουν το θεματολόγιο προτεραιότητας, το οποίο εγκρίθηκε από τους ηγέτες της ΕΕ και των Δυτικών Βαλκανίων στη σύνοδο κορυφής ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων το 2018⁷. Η δήλωση της Σόφιας επιβεβαιώνει τη δέσμευση της ΕΕ για την περιοχή και καθορίζει τις προτεραιότητες και τους τομείς της κοινής ενισχυμένης συνεργασίας, περιγράφοντας τις συγκεκριμένες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα Δυτικά Βαλκάνια. Μεταξύ αυτών των προκλήσεων συγκαταλέγεται η στήριξη που πρέπει να δοθεί στην κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη, τη βιώσιμη και φιλική προς το κλίμα κοινωνία⁸, την αύξηση της συνδεσιμότητας (ενέργεια και μεταφορές) και τη βελτίωση των σχέσεων γειτονίας που είναι ιδιαίτερα σημαντικές για την EUSAIR.

2. Η συμμετοχή της Βόρειας Μακεδονίας στην EUSAIR

Η παρούσα προσθήκη στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την EUSAIR, καθώς και το επικαιροποιημένο σχέδιο δράσης, καθορίζει τους ρόλους και τις αρμοδιότητες της Βόρειας Μακεδονίας στην πολυεπίπεδη διακυβέρνηση της EUSAIR, όπως και τη σχέση της με άλλες συμμετέχουσες χώρες.

Για τη Βόρεια Μακεδονία η συμμετοχή στην EUSAIR συνεπάγεται τη συνεργασία και τον συντονισμό με άλλες χώρες της περιοχής όσον αφορά τον σχεδιασμό της εθνικής και της ενωσιακής χρηματοδότησης [μέσο προενταξιακής βοήθειας (ΜΠΒ), ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία (ΕΕΣ)] και άλλες διαθέσιμες πηγές χρηματοδότησης για την υλοποίηση του σχεδίου δράσης της EUSAIR.

Με την ένταξή της στη EUSAIR, η Βόρεια Μακεδονία θα συμμετέχει σε όλες τις δομές διακυβέρνησης της EUSAIR⁹, με συντονιστικό ρόλο όσον αφορά τον πυλώνα 2 (σύνδεση της περιφέρειας), μαζί με την Ιταλία και τη Σερβία, με σκοπό την ανάπτυξη διασυνδεδεμένων βιώσιμων μεταφορικών και ενεργειακών δικτύων στην περιοχή.

Προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνοχή με τις πολιτικές μεταφορών και ενέργειας της ΕΕ, θα είναι επωφελής η συνεργασία μεταξύ της EUSAIR και της Κοινότητας Μεταφορών¹⁰ και της Ενεργειακής Κοινότητας¹¹.

⁷ [Δήλωση της Σόφιας, 17 Μαΐου 2018](#)

⁸ Σύμφωνα με την Πράσινη Ατζέντα για τα Βαλκάνια (και το σχέδιο δράσης της) που πρόκειται να εγκριθεί τον Μάιο του 2020, στην οποία η Βόρεια Μακεδονία συνεργάζεται με τις γειτονικές χώρες που περιλαμβάνονται ήδη στην EUSAIR.

⁹ Πολιτικό επίπεδο (υπουργικές σύνοδοι), επίπεδο συντονισμού (διοικητικό συμβούλιο της EUSAIR), επιχειρησιακό επίπεδο (θεματικές ομάδες καθοδήγησης).

¹⁰ Η Κοινότητα Μεταφορών είναι ένας διεθνής οργανισμός στον οποίο συμμετέχουν η ΕΕ, εκπροσωπούμενη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα συμβαλλόμενα μέρη της Νοτιοανατολικής Ευρώπης

3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η ένταξη της Βόρειας Μακεδονίας στην EUSAIR θα ενισχύσει τη συνεργασία στην περιοχή της Αδριατικής και του Ιονίου. Η συμμετοχή της Βόρειας Μακεδονίας θα ενισχύσει την εταιρική σχέση της EUSAIR και θα εμβαθύνει τις διασυνδέσεις μεταξύ της θαλάσσιας λεκάνης και της ενδοχώρας. Οι δράσεις και τα έργα της EUSAIR θα επωφεληθούν από τη συνεργασία σε μια ευρύτερη περιοχή και θα διευκολύνουν τη λειτουργική ολοκλήρωση σε τομείς όπως η προστασία του περιβάλλοντος, οι μεταφορές και οι ενεργειακές συνδέσεις, όπου μόνο με κοινή προσέγγιση για την αντιμετώπιση των προκλήσεων και την αξιοποίηση των ευκαιριών μπορούν να επιτευχθούν απτά αποτελέσματα. Με τη συμμετοχή της στην EUSAIR, επί ίσοις όροις με όλες τις συμμετέχουσες χώρες, συμπεριλαμβανομένων των κρατών μελών της ΕΕ, η Βόρεια Μακεδονία θα μπορέσει να εξοικειωθεί καλύτερα με τους μηχανισμούς διακυβέρνησης της μακροπεριφερειακής στρατηγικής της ΕΕ και παράλληλα θα εμβαθύνει την εμπειρία της όσον αφορά την εφαρμογή των πολιτικών της ΕΕ.

Επισυνάπτεται νέος χάρτης της στρατηγικής της ΕΕ για την περιοχή της Αδριατικής και του Ιονίου.

(Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Κοσσυφοπέδιο*, Μαυροβούνιο, Βόρεια Μακεδονία και Σερβία) για την ανάπτυξη του δικτύου μεταφορών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των συμβαλλόμενων μερών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

¹¹ Η Ενεργειακή Κοινότητα είναι ένας διεθνής οργανισμός στον οποίο συμμετέχουν η ΕΕ, εκπροσωπούμενη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και οι γείτονές της (Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Γεωργία, Κοσσυφοπέδιο, Μολδαβία, Μαυροβούνιο, Βόρεια Μακεδονία, Σερβία και Ουκρανία) για τη δημιουργία μιας ολοκληρωμένης πανευρωπαϊκής αγοράς ενέργειας.

* Η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την απόφαση 1244 (1999) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου.

ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΑΔΡΙΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΙΟΝΙΟΥ

